

**Nr 7. Motion av Malena Ranch
(MP) om möjliggörande av
sprututbyte i Uppsala län
KSN-2013-0509**

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

*Kommunstyrelsen föreslår
kommunfullmäktige besluta*

att bifalla motionen

Magnus Åkerman, Mats Gyllander,
Christopher Lagerqvist och Simone Falk
(alla M) och Ebba Busch Thor (KD)
reserverar sig till förmån för M-, KD-
reservationen i nämnden för hälsa och
omsorg.

Ilona Szatmári Waldau (V) reserverar sig i
form av särskilt yttrande enligt **bilaga A**.

Uppsala den 20 november 2013
På kommunstyrelsens vägnar

Mohamad Hassan/Per Davidsson

I avgörandet deltagande: Magnus
Åkerman, Mats Gyllander, Christopher
Lagerqvist, Simone Falk (alla M),
Mohamad Hassan, Peter Nordgren (båda
FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch Thor
(KD), Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde
Klasson, Bengt Westman (alla S), Maria
Gardfjell, Frida Johnsson (båda MP) och
Ilona Szatmári Waldau (V).

Dessutom närvarande: Louise Landerholm
Bill (M), Irene Zetterberg, Milischia Rezai
(båda S), Rickard Malmström (MP) och
Emma Wallrup (V).

Ärendet

Malena Ranch (M) yrkar i motion, väckt
21 mars 2013 att kommunfullmäktige ska
ställa sig positiv till att biträda en ansökan
om sprututbyte till Socialstyrelsen från
landstinget i Uppsala län. Motionen återges
i **bilaga 1**.

Remissbehandling

Motionen har remitterats till nämnden för
hälsa och omsorg (NHO).

NHO, **bilaga 2**, hänvisar till ett tidigare
remissvar som nämnden avgav till
Socialdepartementet 2011-09-28 rörande
missbruksutredningen. I det hänvisade
remissvaret framgår att "Uppsala kommun
välkomnar förslaget att ta bort kravet att
varje enskild kommun måste samtycka till
landstingens sprututbytesverksamhet inom
kommunen". I linje med tidigare svar till
Socialdepartementet ställer sig NHO
positiv till föreliggande motion.

Reservation avgivits av (M) och (KD)
respektive (V).

Föredragning

Sprututbytesverksamhet startade i Malmö
1986 och året efter i Lund. Fram till 2006
tilläts inga ytterligare verksamheter starta i
Sverige. Sedan 1 juli 2006 ger lagen om
utbyte av sprutor och kanyler alla landsting
möjlighet att bedriva
sprututbytesverksamhet om tillstånd
beviljas av Socialstyrelsen.

Sprututbytesprogram har enligt
Socialstyrelsen två huvudmål:

- förebygga spridningen av
blodburna infektioner bland
personer med ett etablerat
injektionsmissbruk

- skapa en kontaktyta för personer med injektionsmissbruk mot hälso- sjukvården, samt rehabilitering mot ett narkotikafritt liv.

Sprututbytesprogrammet har varit kontroversiellt och omdebatterat. Socialstyrelsen genomförde en uppföljning av sprututbytesverksamheterna i Malmö och Lund, publicerad januari 2013¹. Utifrån denna uppföljning konstateras att verksamheterna bidragit till att förhindra spridning av blodsmitta i regionen. Socialstyrelsen konstaterade även att kontakten mellan vården och personer med injektionsmissbruk skapade goda möjligheter för personalen att påverka deltagarna att försöka minska smittrisker och även att försöka motivera dem, samt att slussa ut deltagarna till ett liv i drogfrihet.

Ett landsting som vill starta sprututbytesverksamhet ska ansöka om tillstånd hos Socialstyrelsen. Den eller de kommuner där verksamheten ska bedrivas måste biträda landstingets ansökan. Samråd ska också ha hållits med övriga kommuner inom landstinget innan ansökan skickas in, så att de har getts möjlighet att yttra sig över landstingets avsikt att ansöka om tillstånd.

Ansökan ska bl.a. innehålla en organisationsplan, beräknat antal deltagare i sprututbytet och en redovisning av vilka samlade resurser för vård av personer som missbrukar narkotika som finns i landstinget och i den eller de kommuner som biträtt ansökan. Dessutom ska det beskrivas hur samarbetet mellan olika vårdformer inom hälso- och sjukvården

¹

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2013/2013-1-16>

samt med socialtjänsten kommer att gå till.²

I missbruksutredningens slutbetänkande³ föreslogs att detta komplicerade förhållandet undanröjs genom att föreslå att det tidigare kommunala vetot gentemot landstinget avskaffas.

Sprututbytesverksamhet vid injektionsmissbruk menar man ska vara tillgänglig i hela landet där det föreligger ett behov av sådan verksamhet i syfte att minska riskbeteende och smittspridning samt motivera personer med injektionsmissbruk till behandling.

Uppsala kommun, genom nämndens för hälsa och omsorg, ställde sig positiv och välkomnade förslaget att ta bort kravet att varje enskild kommun måste samtycka till landstingens sprututbytesverksamhet inom kommunen till i sitt remissvar till Socialdepartementet. Dock är missbruksutredningens förslag till lagändring inte genomfört i dagsläget.

Ekonomiska konsekvenser

Om landsinget ansöker och beviljas sprututbytesverksamhet påverkar det socialtjänsten i kommunen. Att närmare beräkna ekonomiska konsekvenser är i detta läge inte möjligt.

²

<http://www.socialstyrelsen.se/smittydd/omsmittydd/Sidor/sprututbyte.aspx>

³ ”Bättre insatser vid missbruk och beroende” (SOU 2011:35)

Bilaga A

V-reservation

Tillstånd till sprututbyte utfärdas av Socialstyrelsen efter ansökan från Landstinget. Vi förutsätter att Landstinget undersöker hur behovet av sprututbyte ser ut i länet och att ev. sprututbyte åtföljs av flera åtgärder för att minska både smittspridning och antalet sprutnarkomaner i Uppsala.

Det finns flera framgångsrika program mot spridning av HIV och hepatit bland sprutnarkomaner som inte innehåller sprututbyte, som också kan införas i Uppsala.

Det finns framgångsrika program mot spridning av HIV och hepatit bland sprutnarkomaner utan sprututbyte, som också kan införas i Uppsala. Idag finns ett sådant program i Östergötland och Uppsala hade ett framgångsrikt program 2003 – 2006.

Det viktigaste arbetet måste vara att narkomaner tillfrisknar från sitt beroende och att förhindra nyrekrytering förhindras. Om Uppsala Läns landsting beslutar att ansöka om tillstånd för sprututbyte måste denna målsättning vara i fokus och Uppsala kommuns arbete eget arbete förbättras. Innan Landstingets beslut tas måste kontakt tas med polis, smittskydd, socialtjänst om behovet av sprututbyte.

Ilona Szatmári Waldau (V)

Motion till Uppsala kommunfullmäktige**Möjliggör sprututbyte i Uppsala län**

Ink. 2013-03-21

KSN 2013-0261

SI Arkiv. 1

Sedan 2006 har svenska landsting möjlighet att införa sprututbytesprogram som en smittskyddsåtgärd. Fram till nyligen fanns det bara sådana i Lund och Malmö, som å sin sida har haft sprututbytesverksamhet sedan slutet av 1980-talet. Nyligen fattade Stockholm och Kalmar beslut om att införa sprututbytesprogram.

Sprututbyte är inte en narkotikapolitisk åtgärd, utan en smittskydds- och hälsoåtgärd för en grupp som har hög risk att smittas av svåra kroniska sjukdomar som hiv och hepatit. Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet och Folkhälsoinstitutet menar att både svenska och internationella erfarenheter pekar på att välskötta sprututbytesprogram har dokumenterat positiva effekter. Samtidigt slår studier fast att sprututbytesprogram inte bidrar till en mer liberal narkotikapolitik. Det gör att aktörer som WHO och FN:s hiv-program UNAIDS rekommenderar dem som en effektiv metod för att minska smittspridning.

En jämförelse mellan landsting visar att i Region Skåne har endast enstaka fall av hiv upptäckts under perioden 2000-2008. Där finns inte heller någon inhemska spridning av hiv. I Stockholms läns landsting sprids hiv bland injektionsmissbrukare sedan mitten av 1980-talet. Under 2000-talet har det i genomsnitt rapporterats ett 20-tal nya hiv-fall om året.

Socialstyrelsens föreskrifter ställer krav på att sprututbyte endast får förekomma som en del av en bredare verksamhet som riktar sig till missbrukare. I samband med sprututbytesverksamheten ska det exempelvis finnas hälsorådgivning av läkare, motiverande samtal, test och vaccinationer. Verksamheten ska ha en dörr öppen mot vård och behandling och motivera patienterna till drogfrihet.

I landstingets egen översyn av missbruks- och beroendevården (2012) slår man fast: "Ett införande av sprututbytesverksamhet i landstinget skulle ligga i linje med den utveckling och strävan som i denna översyn beskrivs genomsyra länets missbruks- och beroendevård. (...) Att till dessa personer erbjuda en sprututbytesverksamhet som innefattar erbjudandet om hjälp och behandling, kan förhindra att situationen förvärras av ytterligare sjukdomar".

Idag har landsting möjlighet att ansöka till Socialstyrelsen om att starta sprututbytesverksamhet. Även den/de kommuner där verksamheten ska bedrivas måste biträda ansökan och samråd ska ha hållits med samtliga kommuner i landstinget. Idag har kommuner vetorätt mot att landsting inför sprututbyte (något som föreslås ändras i Missbruksutredningen SOU 2011:35 och som Uppsala kommun ställde sig positiva till i sitt remissvar).

Sverige har skrivit under internationella mål om att minska spridningen av hiv. För samhället innebär varje missbrukare som förhindras att smittas stora hälso- och samhällsekonomiska vinster. För individen handlar det om att även den som missbrukar ska ha rätt till en jämlik hälsovård.

Med hänvisning till detta yrkar jag:

att kommunfullmäktige ska ställa sig positiva till att biträda en ansökan om sprututbyte till Socialstyrelsen från landstinget i Uppsala län.

Uppsala den 20 mars 2013

Malena Ranch (MP)

Handläggare
Kjell Holm

Datum
2013-06-13

Diarienummer
NHO-2013-0076.33

Kommunstyrelsen

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink. 2013-06-28	
Diarienummer	KSN-2013-0509
	51 Bifil. 4

Yttrande med anledning av motion i kommunfullmäktige av Malena Ranch (MP) om möjliggörande av sprututbyte i Uppsala län.

Nämnden för hälsa och omsorg har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade motion.

Sprututbytesverksamhet startade i Malmö 1986 och året efter i Lund. Fram till 2006 tilläts inga ytterligare verksamheter starta i Sverige. Sedan 1 juli 2006 ger lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler alla landsting möjlighet att bedriva sprututbytesverksamhet om tillstånd beviljas av socialstyrelsen. 2010 startade sprututbytesverksamhet i Helsingborg och 2012 i Kalmar. Under april månad i år startade sprututbytesverksamhet vid S:t Görans sjukhus i Stockholm.

Förutsättningen för att socialstyrelsen ska bifalla ett landstings ansökan om sprututbyte är att ansökan ska innehålla ett beslut av vilket det framgår att kommunen eller kommunerna där verksamheten skall bedrivas har biträtt ansökan. Vidare ska ansökan innehålla uppgiften om att samråd har ägt rum med samtliga kommuner inom det landsting där verksamheten skall bedrivas.

I missbruksutredningens slutbetänkande "Bättre insatser vid missbruk och beroende" (SOU 2011:35) föreslås att detta komplicerade förhållande undanröjs. Utredningens förslag är att sprututbytesverksamhet vid injektionsmissbruk ska vara tillgängligt i hela landet där det föreligger ett behov av sådan verksamhet i syfte att minska riskbeteende och smittspridning, samt motivera personer med injektionsmissbruk till behandling. Landstingen ska självständigt kunna ansöka om tillstånd för att bedriva sprututbytesverksamhet.

Med andra ord föreslår missbruksutredningen att det kommunala vetot gentemot landstinget avskaffas.

I det yttrande till Socialdepartementet som Nämnden för vuxna med funktionshinder avgav 2011-09-28 rörande missbruksutredningen framgår att "Uppsala kommun välkomnar förslaget att ta bort kravet att varje enskild kommun måste samtycka till landstingens sprututbytesverksamhet inom kommunen. Förslaget innebär att landstingens ansvar för smittskyddsarbete förtydligas och underlättar för införandet av sprututbytesverksamhet." Dock är missbruksutredningens förslag till lagändring inte genomfört i dagsläget.

Sprutbyte har i forskning visat sig ha en rad positiva effekter samt leder till minskat riskbeteende bland narkomaner. Farhågan att sprutbytet leder till ökat missbruk har dessutom inte kunnat beläggas. Med sprutbytesprogram skapas vidare en viktig kontaktyta mellan missbrukare och samhällets vårdfunktioner.

I linje med tidigare avgivet remissvar till Socialdepartementet ställer sig nämnden därför positiv till förslaget yrkande, att kommunfullmäktige ska ställa sig positiv till att biträda en kommande ansökan från landstinget i Uppsala län till Socialstyrelsen om sprutbytesverksamhet.

Nämnden för hälsa och omsorg

Stig Rådahl
Ordförande

Annie Arkeback-Morén
sekreterare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2013-06-13

§ 123

**Motion av Malena Ranch (MP) om möjliggörande av sprututbyte i Uppsala län
NHO-2013-0076.33**
Beslut

Nämnden för hälsa och omsorg beslutar

att avge reviderat yttrande i enlighet med yrkande B till kommunstyrelsen.

Reservationer

Stig Rådahl (M), Gunvor Nicander-Ekström (M), Josefine Andersson (M) och Viktoria Rönquist (KD) reserverar sig till förmån för eget yrkande (A) i enlighet med **bilaga 4**.

Liza Boëthius (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande (C) i enlighet med **bilaga 6**.

Ärendet

Förslag till skrivelse föreligger 2013-05-22 från kontoret för hälsa, vård och omsorg.

Kommunstyrelsen hemställer om nämndens yttrande i rubricerat ärende. Av yttrandet framgår att NHO 2011 i yttrande till Socialdepartementet uttalat att Uppsala kommun "välkomnar förslaget att ta bort kravet att varje enskild kommun måste samtycka till landstingens sprututbytesverksamhet inom kommunen". Dock har kommunfullmäktige i januari 2007 bifallit en motion som att ej införa sprututbytesprogram i Uppsala kommun. Med stöd av kommunfullmäktiges beslut föreslås motionen avstyrkas av nämnden.

Yrkande

- A Stig Rådahl (M), Gunvor Nicander-Ekström (M), Josefine Andersson (M) och Viktoria Rönquist (KD) yrkar bifall till liggande förslag med ändringar i enlighet med **bilaga 4**.
- B Benny Lindholm (FP) yrkar med stöd av Barbro Möller (C), Malena Ranch (MP), Eva Christiernin (S), Ove Hjorth (S) och Jonny Husén bifall till liggande förslag med ändringar i enlighet med **bilaga 5**.
- C Liza Boëthius (V) yrkar om ett nytt yttrande i enlighet med **bilaga 6**.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2013-06-13

Beslutsgång

Ordföranden ställer yrkandena under proposition och finner bifall för yrkande A.

Yrkande A är nu huvudförslag

Därefter ställer ordföranden yrkandena B och C under proposition och finner bifall för yrkande B.

Yrkande B är nu motförslag

Slutligen ställer ordföranden yrkandena A och B under proposition och finner bifall för yrkande B.

Votering begärs och verkställs.

Den som röstar på yrkande A röstar ja, och den som röstar på yrkande B röstar nej.

Med 4 ja-röster mot 6 nej-röster beslutar nämnden att bifalla yrkande B.

Ja-röster avges av Gunvor Nicander-Ekström (M), Josefine Andersson (M), Viktoria Rönnquist (KD) och Stig Rådahl (M).

Nej-röster avges av Benny Lindholm (FP), Barbro Möller (C), Eva Christiernin (S), Ove Hjorth (S), Jonny Husén (S) och Malena Ranch (MP).

Liza Boëthius (V) avstår att rösta till förmån för eget yrkande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

(Bilagga 4, § 123, nämnden för hälsa och omsorg 2013-06-13)

Yrkande från Stig Rådahl (M), Gunvor Nicander-Ekström (M), Josefine Andersson (M)
Viktoria Rönngvist (KD)

Näst sista stycket utökas med följande:

"Regeringen valde, efter att ha tagit del av inkomna remissyttranden, att inte gå vidare med utredningens förslag vad gäller att överföra ansvaret för missbruksvården till landstingen, ej heller att slopa den kommunala vetorätten mot sprutbyte."

Sista stycket byts ut mot följande:

"Nämnden anser att Uppsala kommun ej ska medverka till införande av sprutbyte i Uppsala. Jämförelser av statistik kring narkotikamissbruk, dödsorsaker och smittspridning i de orter som har respektive inte har sprutbyte talar för att Uppsala även fortsättningsvis bör avstå från att införa sprutbytesverksamhet. Sprutbytesverksamhet har inte visat sig minska dödlighet eller smittspridning och har negativa effekter för ett restriktivt narkotikaarbete. Nämnden anser att ett medmänskligt missbruks- och smittskyddsarbete bör bygga på förebyggande insatser mot narkotikamissbruk i allmänhet och intravenöst sådant i synnerhet. Alla missbrukare bör erbjudas testning för hiv/hepatit och vaccination för hepatit A/B där kontakter uppstår. Därigenom nås även ej injicerande missbrukare med förebyggande insatser och/eller vård och behandling.

Förutsättningarna för missbrukspolitiken är olika i olika delar av landet. Det är värt att notera att den statlige missbruksutredaren inte föreslår att sprutbyte ska införas överallt, utan att det ska införas *där behovet finns*. Nämnden ser i dagsläget inte tecken på att ett sådant behov skulle föreligga. Nämnden föreslår att motionen avslås."

SR M

AMM

(Bilaga 5, §123, nämnden för hälsa och omsorg 2013-06-13)

Yttrande med anledning av motion i kommunfullmäktige om möjliggörande av sprututbyte i Uppsala län

Nämnden för hälsa och omsorg har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad motion.

Sprututbytesverksamhet startade i Malmö 1986 och året efter i Lund. Fram till 2006 tilläts inga ytterligare verksamheter starta i Sverige. Sedan 1 juli 2006 ger lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler alla landsting möjlighet att bedriva sprututbytesverksamhet om tillstånd beviljas av socialstyrelsen. 2010 startade sprututbytesverksamhet i Helsingborg och 2012 i Kalmar. Under april månad i år startade sprututbytesverksamhet vid S:t Görans sjukhus i Stockholm.

Förutsättningen för att socialstyrelsen ska bifalla ett landstings ansökan om sprututbyte är att ansökan ska innehålla ett beslut av vilket det framgår att kommunen eller kommunerna där verksamheten skall bedrivas har biträtt ansökan. Vidare ska ansökan innehålla uppgiften om att samråd har ägt rum med samtliga kommuner inom det landsting där verksamheten skall bedrivas.

I missbruksutredningens slutbetänkande "Bättre insatser vid missbruk och beroende" (SOU 2011:35) föreslås att detta komplicerade förhållande undanröjs. Utredningens förslag är att sprututbytesverksamhet vid injektionsmissbruk ska vara tillgängligt i hela landet där det föreligger ett behov av sådan verksamhet i syfte att minska riskbeteende och smittspridning, samt motivera personer med injektionsmissbruk till behandling. Landstingen ska självständigt kunna ansöka om tillstånd för att bedriva sprututbytesverksamhet.

Med andra ord föreslår missbruksutredningen att det kommunala vetot gentemot landstinget avskaffas.

I det yttrande till Socialdepartementet som Nämnden för vuxna med funktionshinder avgav 2011-09-28 rörande missbruksutredningen framgår att "Uppsala kommun välkomnar förslaget att ta bort kravet att varje enskild kommun måste samtycka till landstingens sprututbytesverksamhet inom kommunen. Förslaget innebär att landstingens ansvar för smittskyddsarbete förtydligas och underlättar för införandet av sprututbytesverksamhet." Dock är missbruksutredningens förslag till lagändring inte genomfört i dagsläget.

Sprututbyte har i forskning visat sig ha en rad positiva effekter samt leder till minskat riskbeteende bland narkomaner. Farhågan att sprututbytet leder till ökat missbruk har dessutom inte kunnat beläggas. Med sprututbytesprogram skapas vidare en viktig kontaktyta mellan missbrukare och samhällets vårdfunktioner.

I linje med tidigare avgivet remissvar till Socialdepartementet ställer sig nämnden därför positiv till förslaget yrkande, att kommunfullmäktige ska ställa sig positiv till att biträda en kommande ansökan från landstinget i Uppsala län till Socialstyrelsen om sprututbytesverksamhet.

Nämnden för hälsa och omsorg

Folkpartiet Liberalerna

(Bilagga 6, § 123, nämnden för hälsa och omsorg 2013-06-13)

NHO 13 06 13 – 3.10 Yttrande med anledning av motion i KF av Malena Ranch (MP) om möjliggörande av sprututbyte i Uppsala

Undertecknad reserverar sig till förmån för eget yttrande enligt nedan:

Motionen föreslår ”att kommunfullmäktige ska ställa sig positiv till att biträda en ansökan om sprututbyte till Socialstyrelsen från Landstinget i Uppsala län.”

Innan ställning tas bör det utredas om det finns ett behov av en sprututbytesverksamhet i Uppsala.

I den missbruksutredning som lades fram 2011, med Gerhard Larsson som särskild utredare, föreslås bland annat att ”Sprututbytesverksamhet vid injektionsmissbruk ska vara tillgängligt i hela landet **där det föreligger ett behov av sådan verksamhet**” (sid 239, min kursivering). Förslaget gick inte igenom.

Bakgrunden till att en utredning behöver göras innan ställning kan tas är bland annat följande:

Uppsala hade åren 2003 – 2006 ett fyraårigt framgångsrikt HIV- och hepatitförebyggande program utan sprututbyte bland narkomaner i Uppsala län. Skulle ett sådant program kunna vara ett alternativ till sprututbytesverksamhet för att förhindra smittspridning.

Idag finns i Östergötland ett framgångsrikt smittskyddsprogram utan sprututbyte under ledning av dr Kerstin Käll. Kunskap om detta bör inhämtas och se om det kan vara ett alternativ för Uppsala.

Statistik över totalt anmälda fall per år i Uppsala län:

	2009	2010	2011	2012
Hepatit A	11 (0)	4 (saknas)		
Hepatit B	38 (2)	33 (1)		
Hepatit C	58 (22)	61 (20)	55 (30)	43(17)
Hiv	9 (0)	11 (0)	8 (1)	10 (1)

Siffrorna inom parentes avser intravenösa missbrukare.

OBS att detta gäller år efter det att programmet som genomfördes 2003 – 2006) Jag har en utvärdering jag

Samtal har förts med:

1. Chefer inom NHOs myndighetsdel.

De menar, i likhet med detta förslag, att frågan bör utredas om behovet verkligen finns här. Deras uppfattning är att injektionsmissbruket inte är av den omfattningen att det behövs införas i Uppsala.

2. Smittskyddsenheten

Här menar man att det inte är behövligt med ett sprututbytesprogram i Uppsala. När det gäller Hiv är det 2 personer med intravenöst missbruk som upptäckts de 4 senaste åren (2013 är det än så länge 1 person).

Hepatit C är mycket mer smittsamt än HIV. Men det dröjer innan man blir medveten om att man är smittad och/eller är intresserad av att ta reda på om man är det. Om man vänder sig till ett sprututbytesprogram så vänder man sig inte till det förrän sent i sin missbrukskarriär.

SK

Uppsal

3. Chefen för gatulagningsgruppen Magnus Hänström

Han är inte för ett sprututbytesprogram i Uppsala. Injektionsmissbruket är inte ett stort problem här. Det förekommer främst bland amfetaminister. Heroinmissbruk är inte så vanligt i Uppsala. Några injicerar Subutex eller liknande preparat.

Ett sprututbytesprogram skulle skapa problem i polisarbetet.

- Från Lund har rapporterats att Sprututbytet har blivit en träff- och knutpunkt där man kan knyta nya kontakter. De som inte har så många kontakter kan skapa sig fler här.

- Narkotikaaffärer görs upp i eller utanför lokalen och varorna byter ägare någon annanstans senare.

- Dessutom finns en risk att området blir en fristad som gör att polisen inte har möjlighet att fullgöra sitt arbete, inte när det gäller ringa narkotikabrott, men när det gäller t ex att köra bil narkotikapåverkad.

4. Dr Tobias Eriksson, Beroendekliniken, kontakt har sökts, men han har ej hörts av.

Injektionsmissbruket minskar överlag. En orsak är att det finns mycket nya droger som man inte injicerar. De köps bland annat via nätet.

En missbrukare bryr sig ofta inte om det är en ren spruta när han väl skall injicera, framförallt inte om han är abstinent. Det har några av ovanstående påpekat, liksom flera missbrukare och f.d. missbrukare. Vidare har några av ovanstående personer pekat på att risken att injektionsmissbrukare från andra kommuner kan komma till Uppsala om det finns ett sprututbytesprogram.

En grupp forskare från Lund har gjort en översyn av forskningen kring sprututbyte. Den gruppen lutar sig helt och hållet mot den forskningsöversikt som gjordes av ett brittiskt forskarteam under ledning av Norah Palmateer. Där framkommer att det finns "tentative evidence" (ungefär preliminära bevis) för att sprututbyte har en hiv-preventiv effekt. Man konstaterar också att tidigare översikter (läs WHO:s) har överdrivit de positiva resultaten och inte tagit tillräcklig hänsyn till de negativa. Palmateer konstaterar att det inte finns något stöd för att sprututbyte har en preventiv effekt på hepatit C, som är mångdubbelt vanligare bland sprutnarkomaner än hiv och numera ett minst lika dödligt virus.

Frågan om sprututbyte är inte enbart en sjukvårdsfråga. Spridningen av HIV och andra sjukdomar vid missbruk är en del av en persons narkotikaproblem och inte en exklusiv sjukvårdsfråga. Vi skall ha en helhetssyn på människan. Socialtjänstlagen bygger på denna helhetssyn. Erbjuds rena sprutor blir samhällets budskap: "du har inte förmågan att ta dig ur ditt beroende så vi hjälper dig med rena sprutor så att du inte riskerar att smittas när du injicerar". En missbrukare har förmågan att göra ett eget aktivt val att söka en beroendebehandling utan att gå vägen genom ett sprututbytesprogram.

Att jämföra med andra länder är inte helt tillfredsställande. Ett lands narkotikapolitik måste ses i sin helhet. I Sverige har en missbrukare rätt till behandling, så är det inte i många andra länder. Därför skall vi inte titta på andra länder, om de inte har en liknande narkotikapolitik.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår nämnden att kommunfullmäktige ger nämnden i uppdrag att utreda om det finns ett behov av att införa ett sprututbytesprogram i Uppsala innan ställning kan tas.

Uppsala 13 juni 2013/Liza Boëthius (V)

SR m